

Erdészeti Lapok

Az Országos Erdészeti Egyesület folyóirata
CXXXV. évfolyam 9. szám
(szeptember)

Főszerkesztő
PÁPAI GÁBOR

A szerkesztőbizottság elnöke:
DR. SZIKRA DEZSŐ

A Szerkesztőbizottság tagjai: dr. Bartha Dénes, Bartha Pál, dr. Bondor Antal, Dévai Péter, Gencsi Zoltán, dr. Járasi Lőrinc, dr. Király Pál, Oláh Tibor, Pintér Ottó, Répászky Miklós, dr. Somogyi Zoltán, Szakács László, Tóth Miklós.

Szerkesztőség: 1027 Budapest, Fő u. 68.
Telefon/fax: 201-7737
Mobil: 06-30-97-15-255
Internet: <http://larix.efc.hu/oe>

Kiadó:
Országos Erdészeti Egyesület
1027 Budapest, Fő u. 68.

Felelős kiadó:
KÁLDY JÓZSEF

Nyomdai munkák: INNOVA-PRINT, Budapest
Felelős vezető: ifj. Komornik Ferenc

A kézirat lezárva: 2000. augusztus 31.

ISSN: 1215-0398

Terjeszti az Országos Erdészeti Egyesület. Felvilágosítást a lappal kapcsolatban az Egyesület ad. Megjelenik havonta. A beküldött kéziratokat, fényképeket nyilvántartásba vesszük. A cikkek, írások nem feltétlenül azonosak a szerkesztő véleményével, azok tartalmáért mindenkor a szerző felel. A szerkesztőség fenntartja magának a szerkesztés jogát. Honoráriumot – megegyezéssel – csak felkért íráso-kért, a fotóért, illetve grafikai munkákért fizetünk.

Címképünk: Cédrus újulat Agostyánban. Fotó: Pápai Gábor

WOOD TECH. Nagy volt az érdeklődés a Manitou-targoncák iránt

Tartalom

- Dr. Solymos Rezső:* Százhusz esztendő a magyarországi államerdészet 253
- Rakk Tamás:* A vadaskertekről tényleg másképpen 257
- Szemán Attila:* Selmechánya címerei 260
- Dr. Csötönyi József:* A szövethetesi erdészet problémái 262

Megalakult a Cédrus-bizottság 264

- 5 hektár az 5 hektár 266
- Példamutató erdőgazdálkodás Csehországban 267

Millenniumi emlékkereszt 269

- WOOD TECH Erdészeti Szakkiállítás és Konferencia 271
- A Nagyerdő és Debrecen 274
- A hosszúhetényi Homparkett Rt. 275
- Erdőgazdálkodás – természetvédelem 276
- Elgondolkodtató 280
- Néhány gondolat utólag a vándorgyűlésről 284
- Egyesületi hírek 285

**A lapot
Magyarország legnagyobb médiafigyelője, az**

» OBSERVER «

OBSERVER BUDAPEST MÉDIAFIGYELŐ KFT.
1084 Budapest, Auróra u. 11.
Tel.: 303-4738

rendszeresen szemlézi

„A múltba nyúlik vissza a jövő fájának gyökere”

Százhusz esztendő a magyarországi államerdészet

1880. július 1-jén bívták életre az 1879. évi első magyar erdőtvény alapján a Királyi Erdőfelügyelőségeket és hozták létre a magyarországi államerdészet szervezetét. A 120. esztendőt általában nem tekintik hivatalos jubileumi évnek. A milléniumi megemlékezések sorába mégis célszerű beiktatnunk a magyar erdészetnek ezt a jelentős időszakát is. Írásom célja nem a teljes történeti áttekintés nyújtása, sokkal inkább néhány jellemző tényezőnek, irányzatnak a kiemelése, amely hasznos tanulsággként szolgálhat az ezredforduló időszakában és eredményeim szerint a következő időszakra vonatkozóan is.

Mindennapi gondjaink forgatagában ritkán szakíthatunk időt a múltba való visszatekintésre annak ellenére, hogy meggyőződéssel valljuk: *Historia est magistra vitae* = A történelem az élet tanítómestere. Az erdőgazdálkodás hosszú távú jellege miatt kiemelt jelentősége van annak, hogy a „történelmi tanítómester”-t újra és újra megkérdezzük: miként sáfárkodtunk a reánk bízott erdőkkel? Elrejtettük-e vagy megsokszoroztuk a bibliai talentumot? Miként igazolja vissza tevékenységünk pozitív vagy negatív vonásait a nagy természet? Hogyan minősíti az erdő élővilágába való beavatkozásainkat az élet forrása, a nagy Alkotó és Teremtő?

A feltett kérdésekre a döntő választ elsősorban erdeink adják. Az erdők kedvező vagy kedvezőtlen állapota, területük, fakészletük növekedése vagy csökkenése, az erdei ökoszisztémák összetételének gazdagsága, a biodiverzitás és a stabilitás jellemzői, valamint az erdők sokoldalú hasznosítása jelenik meg abban a tükörben, amely részrehajlás nélkül ad képet a mi és erdész elődeink sáfárkodásáról. Az erdészeti visszaemlékezésekben kiemelkedő az elődök szerepe. *Newtonnal* együtt valljuk, hogy: „Ha ma távolabb látunk, azt annak is köszönhetjük, hogy elődeink tegnapi magaslatáról tekinthetünk körül.” Szerencsésnek mondhatjuk magunkat, mert olyan elődeink vol-

tak, többek között, mint *Bedő Albert* és *Kaán Károly* erdész akadémikusok, akik megalapozták a 20. századi magyar erdőgazdálkodást, akiknek a szellemi öröksége segítette és segíti elő napjainkban is erdészeti feladataink megoldását. Erdész hivatásunk mottójának is tekinthető Bedő Albert hitvallása: „Gondolatomnak és munkásságomnak soha meg nem szűnő tárgya az ERDŐ és hazám erdészetének JÖVŐJE.” Ennek a jövőnek a tudományos megalapozását szolgálja közel két évszázad óta az erdészeti kutatás és oktatás. Erre az alapra építette fel az erdészeti gyakorlat a tartamos erdőgazdálkodás 20. századi épületét. Van egy bölcs mondás, amely arra figyelmeztet, hogy: „...ha azt akard, hogy a jövő épülete szilárd legyen, akkor használd fel a múlt épületének legjobb köveit...”

Az erdőgazdálkodási eredmények döntő forrása, az elmélet és a gyakorlat harmóniája a múltbéli tapasztalatokkal együtt végigkísérte az elmúlt 120 esztendő történetét. A tudományos ismeretekkel felvértezett erdészeti szakembereink szívvel-lélekkel törekedtek arra, hogy szaktudásuk legjavát nyújtsák. Ennek köszönhetően megvalósították Magyarországon azt az erdőgazdálkodást, amely nemzetközi mércével mérve a harmadik évezred küszöbén kontinensünk legjobbjai közé tartozik.

Ezek a gondolatok szolgáljanak az 1880–2000 közötti magyarországi erdőgazdálkodás történeti áttekintésének

bevezetéseként. Valamennyi esemény, terv és eredmény, siker és sikertelenség ismertetésére nem vállalkozhatom. Mégis remélem, hogy a szemelvényeszerű áttekintés segítheti a tárgyilagos értékelést annak ellenére, hogy az utóbbi fél évszázad értékeléséhez elégséges történelmi távlattal még nem rendelkezünk.

A magyar államerdészet 120 esztendejének szervezeti vázlata

1880-ban hozták létre a mai értelemben vett államerdészeti szervezetet. Az erdészettörténeti áttekintést célszerű az erdészeti szervezet megteremtésének és a szervezeti változásoknak a keretbe helyezni. Az eddigi tapasztalatok azt igazolják, hogy a különböző szakmai irányelvek és rendelkezések, tudományos ismeretek és technikai vívmányok erdészeti hasznosítása megfelelő szervezet nélkül nem oldható meg. Ezt igazolja az is, hogy Zsigmond király 1420-ban kiadott rendelkezésétől az 1879-ben elfogadott első erdőtvényig megjelent számos „erdőrendtartás” ellenére sem alakult ki hazánkban hatékony erdőgazdálkodás, mert az erdőrendtartások végrehajtásához és ellenőrzéséhez *hiányzott* a megfelelő szervezet. Indokolt tehát, hogy történeti visszatekintésünket az erdészeti szervezet létrehozásához és a szervezeti változásokhoz kapcsoljuk. Hangsúlyozni kell azt, hogy

a szervezet megteremtésének és módosításának az indítékai az elmúlt 120 év folyamán a különböző időszakok politikai, gazdasági és társadalmi érdekei, erdészeti politikai szempontjai, valamint a tudományos technikai vívmányok gyakorlati hasznosítására vonatkozó törekvések voltak. Ezért a továbbiakban vázlatosan ismertetem a magyar állam-erdészet 120 esztendejének, kiemelten a második világháborútól napjainkig terjedő időszakának azokat a fontosabb jellemzőit, a változások és változtatások indítékait, amelyek erdőgazdálkodásunkra számottevő hatást gyakoroltak.

A szervezet és változásainak indítékai

Az 1880 és az 1970 óta eltelt időszak folyamán vertikálisan három-, illetve ötlépcsős szervezet alakult ki a magyar állam-erdészetben, mégpedig: a főhatóság – az országos hatáskörű középírányító szerv – az egyesülés – a középszerv – és a végrehajtó szerv. A 120 esztendő alatt a leghosszabb ideig a háromlépcsős szervezet, nevezetesen a főhatóság – a középszerv – és a végrehajtó szerv működött. Négy-, illetve ötlépcsős szervezet csak 1946–1950 és 1950–1953 között volt. A jelenlegi szervezet az ÁPV Rt. keretében három, a horizontális és a vertikális helyzetet tekintve az ötlépcsős szervezetnek felel meg és igazolja a rendszerváltás után kialakult tulajdonviszonyok és sokrétű feladatok bonyolultságát.

Államerdészetünknek a középszervek alkották mindenkor a gerincét. Ezt horizontálisan a *gazdálkodó, a szakfelügyeleti és a hatósági szervek* alkották. A gazdálkodó szervekhez soroljuk napjainkban az erdészeti részvénytársaságokat. A második világháború előtt a kincstári erdőbirtokon gazdálkodó szervek, a háború után az állami erdőgazdaságok alkották ezt a csoportot. A szakfelügyelethez az erdőfelügyelő-ségek, az erdőrendező-ségek, jelenleg az Állami Erdészeti Szolgálat tartoznak. A hatósági szerv a főhatóság, a háború előtt a törvényhatóság, a háború után a tanácsai szervek voltak. Jelenleg a főhatóságon kívül részben az ÁESZ és a Természetvédelmi Hatóság, valamint a Megyei Földművelésügyi Hivatalok sorolhatók e csoportba. Korábban a hatósági szerveknek az államerdészetet illetően a főhatóság kivételével nagyobb szerepe nem volt.

A királyi erdőfelügyelő-ségeket 1880. július 1-jén hívták életre az 1879. évi erdőtvény alapján 14 kerületre osztva az országot. Közülük a jelenlegi ország-

határokon belül 5 működött. Később 20-ra emelték számukat, amelyet az első világháború után hétre csökkentettek, a második után 17-re emeltek. A későbbiekben megszervezték az erdőtervezést és az erdőfelügyeletet magukban foglaló erdőrendező-ségeket, amelyeket a tervezési és a felügyelhetőségi jogkörök miatt szétválasztottak. A rendszerváltás után ismét egyesítve hozták létre a jelenlegi Állami Erdészeti Szolgálatot, amelynek szakmai indokoltsága nem vitatható. Csupán emlékeztetni szeretnék arra, hogy korábban a természetvédelmi feladatokat is az erdőrendező-ségek látták el. Hozzáteszem: magas szakmai színvonalon.

A jelenlegi állami erdészeti rt.-k, valamint a korábbi erdő- és fafeldolgozó gazdaságok, illetve állami erdőgazdaságok elődei a kincstári erdőhivatalok voltak. Ezek a hivatalok 1880–1925 között működtek megszemélyesítve az államot, mint erdőtulajdonost. Eredetük 1564-re vezethető vissza, amikor még szervezetiileg a királyi ménésbirtokkal voltak együtt és a királyi udvari kamarának, később a pénzügyminiszternek a felügyelete alatt dolgoztak. 1881-ben kerültek az FM hatáskörébe, amikor 15 erdészeti kincstári szervezetet alakítottak ki, amelyet 152 erdőgondnokságra – a mai erdészetek elődeire – osztottak fel.

Az első világháború után csupán a Gödöllői és az újonnan szervezett Miskolci Erdőhivatal maradt fenn 13 erdőgondnoksággal. 1925-ben ezeket is át szervezték. Ekkor öt erdőigazgatóságot hoztak létre, amelyhez 106 erdőhivatal tartozott. Ebben a szervezetben működtek az erdőfelügyelők és az erdőrendezők is. 1935-ben a kincstári erdők kezelését és az erdőfelügyeletet különválasztották. Hét erdőigazgatóságot, ezen belül 44 erdőhivatalt és 23 erdőfelügyelő-séget szerveztek. Lényegében ez a szervezeti forma működött a két világháború között.

A második világháború után az erdőigazgatóságok számát 11-re emelték, amelyek fő feladata kezdetben az erdők államosítása volt. 1946 tavaszán megalakult a MALLERD 11 erdőigazgatósággal, ahol együtt látták el az erdőgazdálkodási és a szakfelügyeleti feladatokat. 275 erdőgondnokság és 22 erdőfelügyelő-ség tartozott az erdőigazgatóságokhoz. 1947-ben az erdőfelügyelő-ségek a megyei mezőgazdasági igazgatóságokhoz kerültek.

1949-ben a MALLERD megszüntetése után létrehozták az Erdőközpontot és a 11 erdőigazgatóság helyett 15 erdő-

gazdasági nemzeti vállalatot szerveztek... A fő feladat ebben az időszakban az államosításon túlmenően a háborús károk felszámolása volt.

1950-ben az erdőközpont irányítása alatt 16 megyei erdőgazdasági Egyesületet alapítottak. 74 erdőgazdaság tartozott az egyesületekhez, 4 közvetlenül az Erdőközponthoz. Ezekon kívül még 11 erdőgazdasági gépteletet és egy vasútüzemet is létrehoztak. A 78 erdőgazdaság keretében 501 erdészeti üzemegység, 62 vadrezervátum, fűrészüzem, faraktár, fogatgazdaság, csemetekert működött.

1953-ban megszűnt az Erdőközpont, az erdőgazdasági egyesülés és az erdőgazdaságok száma 78-ról 74-re csökkent. Az erdőgazdaságok az újonnan szervezett Országos Erdészeti Főigazgatósághoz mint önálló főhatósághoz kerültek. Az üzemegységek helyett létrehozták az erdészeteket. Ebben az időszakban kezdődött el a háború utáni erdőgazdaság-fejlesztés. Ekkor adták ki a nagy jelentőségű erdőgazdaság fejlesztési 1040/1954. sz. MT határozatot. 1955-ben 35-re, 1957-ben 32-re, 1961-ben 31-re, 1963-ban 30-ra csökkentették az erdőgazdaságok számát.

A második világháborút követő negyed század folyamán a központi irányítás és a tervlembontás szigorúan szabályozott rendszerében folyt a gazdálkodás, a piacgazdaság és jórészt az ökonómiai szempontok figyelmen kívül hagyásával. A fafajmegválasztástól a kitermelt fa értékesítésén át a faárakig valamennyi tevékenységet a központi tervutasításos rendszer jellemezte.

Arányait tekintve valószínűleg 1950 és 1970 között fordítottak legtöbb pénzt az *erdőművelésre* a magyar erdészet történetében. Ki kell külön emelni az új erdőtelepítéseket. Magyarország nemzetközileg is a legnagyobb erdőtelepítéseket megvalósító államok sorába lépett elő. A rendszerváltásig mintegy 600 ezer ha új erdő létesült. Az erdőművelési szakmai utasítások, az ún. Zöld könyvek megírása és bevezetése nemcsak mennyiségileg, hanem szakmai minőségét tekintve is segítették az erdőgazdálkodás alapját jelentő erdőművelés színvonalának az emelését. Az időszak végére azonban az erdőgazdálkodásban egyre feszítőbbé váltak az ökonómiai kérdések. Ezek erdőművelési vonatkozású rendezése már 1959/60-ban elkezdődött, amikor 10 erdőgazdaság területén kísérleteztek az új elszámolási rendszerrel, az egységárakkal.

Itt kell kiemelni azt is, hogy a mezőgazdasági termelőszoövetkezetek létesítésének és működésének a kiszélesítésével gyorsan növekedett a tsz-erdők aránya és súlya. Ez az arány a rendszer-váltásig az állami gazdaságok erdeivel együtt megközelítette a magyar erdők területének 40%-át. A magyar erdőgazdálkodás folyamatosan két pólusúvá vált. Több megyében elérte a tsz-erdők területe az állami erdőkét, bár minőségük és fatermő képességük legtöbbször elmaradt az államiaktól.

Az 1969/70. évi átszervezés és az új „gazdasági mechanizmus”

A nagy szervezeti változtatásokat az 1969/70. évi átszervezés zárta le, amikor 30 azonos profilú erdőgazdaságot faipari vállalatokkal vontak össze, és 14 vállalati rendszerben dolgozó erdő- és fafeldolgozó gazdaságot, valamint 5 erdő- és vadgazdaságot, egy parkerdőgazdaságot és egy tanulmányi erdőgaz-

daságot alapítottak. Az állami erdészetek száma ekkor 205 volt. Az Országos Erdészeti Főigazgatóság megszüntetésével az erdészet és a faipar irányítását a különböző minisztériumi főosztályok között szétforgácsolták. Egy időben több miniszterhelyettes kapott az egyes erdészeti és faipari fejlesztési, gazdálkodási vagy személyzeti döntések meghozatalához lehetőséget. A cél többek között az egész agrárium egy kézben való tartása, a műszaki fejlesztés meggyorsítása volt. Új technika és technológia jelent meg az erdészeti termelésnek úgyszólván az egész területén.

Ilyen körülmények között kezdte el 1970-ben a 14 hazai erdő- és fafeldolgozó gazdaság – rövidítve az EFAG – az integrált feladatok ellátását, az erdő-, a vad- és a fagazdasági célok megvalósítását. Az 1969/70. évi átszervezés *egy hosszabb folyamat eredménye*, és az ún. új gazdasági mechanizmus következménye volt. Ekkor szűnt meg a közvetlen központi irányítás és a tervbontás rendszere. Az EFAG – ok a gaz-

dálkodási, fejlesztési és bérezési politikájukat önállóan alakíthatták, megelőzve ezzel számos más ágazatban működő vállalatot. Új árrendszert vezettek be az erdőgazdálkodásban. Arra törekedtek, hogy az árak értékarányosak legyenek, megfeleljenek a jövedelmező gazdálkodásnak, elősegítsék a piaci mechanizmus érvényesülését, közvetlen kapcsolatot teremtsenek a belföldi és külföldi piac között. Rendezték az erdősítési egységárait. Kimondták, hogy az új rendszerben csak nyereséges vállalatot lehet fenntartani. Ezt az erdőfenntartási járulék differenciált kiegyenlítésével kívánták elősegíteni. A járulékot fajonként differenciálva a bruttó famennyiségre vetették ki.

A felsoroltak miatt a korábbiaknál jóval élesebben vetődött már akkor fel a sarkalatos kérdés: *szabad-e az erdőgazdaságban a nyereségelvet uralkodóvá tenni?* A kormányzati döntés szerint az új gazdaságirányítási rendszernek megfelelően a nyereségelvet az erdőgazdálkodásban is fenn kellett tartani és át kellett térni az új irányítási rendszerre. Ezzel egy időben erősítették az erdőfelügyeletet, hogy a különböző csábításoknak elejét vegyék, és biztosítsák az üzemterv szerinti szakszerű gazdálkodást.

Az ország erdeinek a teljes körű üzemtervezettségével, a fatermési és az erdőnevelési kutatási eredményeknek, az új fatermési tábláknak gyakorlati hasznosításával egyidejűleg kitént, hogy a magyar erdők fatermése lényegesen nagyobb a korábbiakban előre jelzettekénél. Az évek során számottevő fatartalék halmozódott fel erdeinkben.

Az 1970-es években már célul tűzték ki a kitermelhető fatömegtartalékok kihasználását és a hozzá szükséges eszközállomány megteremtését, a fafeldolgozás fejlesztését és nyereséges működtetését. Az üzemtervi lehetőségektől mintegy 150 ezer, a tartalékokat számítva 1,6 millió m³ volt ekkor a becsült fakitermelési lemaradás. Az EFAG-ok az okot az értékesítési, a munkaerőhiány és a gépesítési nehézségekkel magyarázták. Jelentős gond származott a jövedelmet nem termelő gyéritek elmaradásából is. Az ellentmondások folyamatosan jelentkeztek. A fagazdaság időszzerű kérdései között az említettek miatt ebben az időszakban a fakitermelési lehetőségek kihasználása került az első helyre. A faimport csökkentése és a devizát termelő faexport növelése kiemelt feladatává lépett elő. Az erdő-, a vad- és a fagazdaságnak is hozzá kellett

járulnia az ország devizaellátásához és az államadósságok növekedésének a mérsékléséhez. A jövedelmet és devizát egyaránt termelő fakitermelés növeléséhez alapot nyújtott az, hogy erdeink fakészlete az 1950. évi 150 millió m³-ról közel a kétszeresére emelkedett. A gyorsan növő fajok révén az évi fanövedék a korábbiak közel a háromszorosára lett. A 3 millió m³-es fakitermelési lehetőség is a kétszeresére, majd háromszorosára bővült.

A fafeldolgozás, a termelésbővítés, az új fatermékek előállítása, a vékony faválasztékok hasznosítása, az aprítéktermelés bevezetése a gyártmány- és gyártásfejlesztés útján javult a kitermelt fa hasznosítása. Növekedett az ipari fa aránya, amely ekkor kiemelt termelési cél volt. A vágástéri hulladék, a termelési apadék ennek ellenére nem csökkent a kívánt mértékben.

Az erdőművelési gondok az erdőhasználat bangsúlyozott támogatásával és szorgalmazásával, az ökonómiai szempontok súlyának növekedésével viszont súlyosabbak lettek. Aggodalmainkat akkor azzal hátrították el, hogy az integrált fakitermelés és fafeldolgozás olyan gazdasági eredményekkel jár majd, ami megteremti ismét az erdőművelés általunk óhajtott fénykorát. Ennek ellenére egyre érzékeltetőbbé vált az erdőművelés háttérbe szorulása. Korábban a szakemberek java az erdőművelésben kívánt dolgozni. Ez a kívánság gyorsan mérséklődött, mert anyagi és erkölcsi elismertségük számottevően csökkent. Hamarosan már az erdőművelés válságáról beszéltek. Növekedett a szankcionált, az időre be nem fejezett és a visszaléptetett erdősítések aránya. Gyökeres intézkedésekre került sor ezért a 80-as évek közepén. Meg kellett tiltani a fakitermeléseket abban az esetben, ha az erdőművelési feladatokat a vállalatok nem teljesítették. A túlszaporodott vadállomány indokolt szintű csökkentésére nem nyílt elegendő lehetőség. Az erdősítésekben, tisztításokban rendkívüli vadkárok jelentkeztek. Mindehhez járult az erdők egészségi állapotának a romlása, a tölgypusztulás és általában a környezeti ártalmak kedvezőtlen hatása.

Szerencsésnek mondható, hogy az ökológiai gondolkodás, az ökoszisztéma szemlélet térhódítása nyomán erősödtek a törekvések a természetközeli jóléti erdőgazdálkodás kiterjesztésére, amelynek nyomán az ökológiai alapon végzett erdőművelés ismét fellendülőben van. Itt kell kiemelni az erdők

jóléti, védelmi, üdülési funkcióinak előtérbe kerülését, amelyek révén a társadalom figyelme az erdőgazdálkodás felé fordult. Az igények bővülését azonban nem követte az állami szerepvállalás növekedése, amelyet ezen szolgáltatások többletköltségei miatt a gazdálkodók joggal vártak el.

Hosszú időt igényelne a teljes képértékelése. Többek között célszerű azt is kiemelni, hogy 1970–2000 között az előző 20 év erdőművelés-fejlesztésének a hatásait, az újabb tudományos technikai eredmények alkalmazásának a kedvező következményeit is értékelni lehetett. Kialakult egy szakmailag jól képzett vezetőgárda. Ők már nemzetközileg is tájékozottabbak voltak, világosan látva a fejlődés irányát és a jövő követelményeit. Melyek voltak ezek:

- az erdők fenntartása és fejlesztése, a jelentkező környezeti károk mérséklése az ökológiai adottságoknak megfelelő stabil erdei ökoszisztémák arányának növelése útján,
- az erdők termelési, védelmi és szociális funkcióinak harmonikus érvényesítése, a jóléti funkciók iránti társadalmi igények figyelembevételével,
- az erdei munkák gépesítésének növelése, a technikai bázis megteremtése,
- a rendelkezésre álló famennyiség lehetőség szerinti teljes hasznosítása,
- az erdők többcélú hasznosítása, a jóléti erdőgazdálkodás megteremtése,
- a hazai vadgazdálkodás ésszerű fejlesztése a sikeres vadászati világhiálítás tapasztalatainak hasznosításával,
- az erdők területének további növelése a természetvédelmi szempontok figyelembevételével,
- a természet törvényeit alapul vevő erdészeti beavatkozások kidolgozása és alkalmazása,
- az erdészeti kutatás és oktatás fejlesztése.

Az eredményekkel együtt a feszültségek és az ellentmondások különböző módon jelentkeztek. Úgy tűnt, hogy az erdészet és az erdészek súlya növekszik, mert a társadalom figyelme fokozottan az erdőgazdálkodás felé fordult. Közben bekövetkeztek az Európán végigsöpörő újszerű erdő- és fapusztulások. A mások által okozott légszennyezés, a környezeti ártalmak hatását is az erdészek akarták számon kérni. A gyorsan növő fajok és a fenyők felkarolását kárhoztatták, amely egyes helyeken indokolt, másutt indokolatlan volt.

A 20. század utolsó évtizede

Számos egyéb eseményt és tényezőt kellene még a 120 év történetéből kiemelni. A legnagyobb változás az ezredfordulóhoz közeledve, 1989/90-ben történt, amely hasonló erdészeti szempontból is hasonló méretű volt a második világháború utánihoz. A kárpótlás, a tulajdonviszonyok megváltozása új és eddig ismeretlen helyzetet teremtett. A rendszerváltozást az erdészek is kívánták, de más ágazatokhoz hasonlóan kellően nem voltak rá felkészülve.

Az erdészeti központi irányítás az FM hatáskörében, az Erdészeti Hivatal keretében töretlen maradt, de rendkívül sok új és sürgető feladat ellátásával járt. 1993 őszén létrejöttek az állami tulajdonban maradt erdők kezelését ellátó erdészeti részvénytársaságok, miután az erdőknek mintegy a 40%-a a kárpótlás során magánkézbe került. Az új erdőtörvény, a természet és a vad védelméről szóló törvényekkel együtt a jogi szabályozás korszerűsítésének alapjait, a harmadik évezredbe vezető út irányát határozta meg. Az erdészeti igazgatás fejlesztése is eredményesen valósult meg, miközben az erdőgazdálkodók az erdészeti és a természetvédelmi hatóságok által megkövetelt törvényes előírások teljesítéséhez valamennyi területen elegendő pénzügyi támogatáshoz nem jutottak. *Az állami erdőterületen sikerült az erdőgazdálkodás színvonalát fenntartani, sőt növelni.* A magánerdőtulajdonosok jelentősebb részének viszont sem szakismerete, sem elegendő eszköze, szakmai és pénzügyi erőforrása nem volt a korszerű erdőgazdálkodás megkezdéséhez. Kedvező és kedvezőtlen tényezők sokasága kíséri az új évezred küszöbén a 120 éves, korszerű értelemben vett hazai erdőgazdálkodást. Egy rövid szakmai tanulmány nem elegendő megfelelő ismertetésükre, ezért e helyen bővebben nem tárgyalhatók. Részletes leírásukra két évvel ezelőtt tettem javaslatot.

Bizakodással tekintünk a magyar erdészet jövője, az újabb 120 esztendő felé. Erdeink sorsa az elmúlt ezer évben szorosan kapcsolódott országunk népének sorsához. Miként nemzeti Himnuszunkban Isten áldását kérjük a MAGYARRA, éppúgy kapcsoljuk ehhez a magyar erdészet és erdészek jövőjére vonatkozó kérésünket. Bízunk benne, hogy ez meghallgatásra talál, főleg akkor, ha nem csökken az erdészhibatásból fakadó elkötelezettségünk, erdeinkért való tenniakarásunk.